

Ανάλυση στα γεγονότα

Του ΜΑΝΟΛΗ Γ. ΔΡΕΤΤΑΚΗ*

Μια εικόνα της επιδείνωσης της δημογραφικής κρίσης που περνά εδώ και τρεις δεκαετίες η χώρα και μιας από τις σοβαρότερες αιτίες της δίνουν τα στοιχεία του υπουργείου Οικονομικών για τη φορολογία εισοδήματος φυσικών προσώπων. Τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία ανακοινώθηκαν από το υπουργείο τον Δεκέμβριο και αφορούν το οικονομικό έτος 2008 (εισοδήματα του 2007). Με βάση τα στοιχεία αυτά εξετάζουμε στο άρθρο αυτό τις μεταβολές στον αριθμό και στην οικονομική κατάσταση των φορολογουμένων, ανάλογα με τα οικογενειακά τους βάρη, σε σύγκριση με τα αντίστοιχα του οικονομικού έτους 1998 (εισοδήματα του 1997). Θα εξετάσουμε δηλαδή τις εξελίξεις τη δεκαετία 1997-2007, αλλά θα αναφερόμαστε στα οι-

Μια σύγκριση των στοιχείων του οικονομικού έτους 2008 με εκείνα του 1998 (τα οποία δεν παρατίθενται λόγω έλλειψης χώρου) δείχνει ότι υπάρχει μεγάλη αύξηση (κατά 1.152.000) των φορολογουμένων χωρίς παιδιά, μικρή αύξηση εκείνων με 1 παιδί και μείωση εκείνων με 2, 3 και 4 και άνω (των πολυτέκνων) με αποτέλεσμα να μειωθεί και ο συνολικός αριθμός των παιδιών κατά 88.000 (δυστυχώς φτάσαμε στο σημείο και η απόκτηση του δεύτερου παιδιού να αποτελεί πρόβλημα).

Από την 1η και τη 2η στήλη του δεύτερου μέρους του πίνακα φαίνεται ότι οι μόνοι που έχουν κατά κεφαλήν δηλωθέν εισόδημα πάνω από τον μέσο όρο είναι οι φορολογούμενοι χωρίς παιδιά, ενώ το κατά κεφαλήν εισόδημα εκείνων με παιδιά μειώνεται καθώς αυξάνεται ο αριθμός των παιδιών. Στη χειρότερη (και δυσκολότερη) κατάσταση βρίσκονται οι πολύτεκνοι, των οποίων το κατά κεφαλήν δηλωθέν εισόδημα είναι κάτω από το μισό του μέσου όρου και συγκρινόμενο με εκείνο του 1998 είναι ελαφρά μειωμένο.

Οι εξελίξεις που προαναφέρθηκαν, δηλαδή από τη μια μεριά η μεγάλη αύξηση των φορολογουμένων χωρίς παιδιά και η πολύ μικρή αύξηση αυτών με 1 παιδί και από την άλλη η μείωση εκείνων με 2 και άνω παιδιά, σε συνδυασμό με το ύψος του κατά κεφαλήν δηλωθέντος εισοδήματος, δείχνουν και αποδεικνύουν ότι ένας από τους κύριους λόγους στους οποίους οφείλεται η δημογραφική κρίση της χώρας είναι το ανεπαρκές κατά κεφαλήν εισόδημα, για την κάλυψη του υψηλού κόστους ανατροφής, φροντίδας και εκπαίδευσης των παιδιών.

Σε πολλά άρθρα μας εδώ και 30 χρόνια έχουμε επανειλημμένα αναφερθεί στις πολύ σοβαρές οικονομικές, κοινωνικές, οικονομικές και άλλες (π.χ. στο Ασφαλιστικό) επιπτώσεις που έχει η δημογραφική κρίση που περνά η χώρα μας. Η κρίση αυτή δεν έχει ξεπεραστεί (όπως πιστεύουν μερικοί) με τη γέννηση παιδιών από αλλοδαπές μητέρες, δεδομένου ότι τα φορολογικά στοιχεία που προαναφέρθηκαν περιλαμβάνουν και τους νόμιμους μετανάστες, που έχουν παιδιά και υποβάλλουν φορολογικές δηλώσεις (δυστυχώς δεν υπάρχουν στοιχεία για να γνωρίζουμε πόσοι είναι αυτοί). Η λύση του δημογραφικού προβλήματος απαιτεί τη λήψη γενναίων μέτρων υπέρ των οικογενειών με παιδιά, όπως αυτά που περιλαμβάνονται στο ομόφωνο πόρισμα της Διακομματικής Επιτροπής της Βουλής του 1993, τα περισσότερα από τα οποία αναμένουν ακόμα (ύστερα από 16 χρόνια!) την υλοποίησή τους.

Με την ευκαιρία της φορολογικής μεταρρύθμισης που σχεδιάζει η κυβέρνηση, είναι απόλυτη ανάγκη να ληφθούν υπόψη τα όσα προαναφέρθηκαν στο άρθρο αυτό και οι προτάσεις του πορίσματος της Βουλής και να γίνουν οι ανάλογες ρυθμίσεις σε ό,τι αφορά τις οικογένειες που έχουν παιδιά. Εκτός από την αύξηση των αφορολογητών, που ισχύουν σήμερα για τις οικογένειες αυτές, ανάμεσα στις ρυθμίσεις που θα μπορούσαν να γίνουν είναι και ο αρνητικός φόρος, δηλαδή η ενίσχυση μέσω του φορολογικού συστήματος των οικογενειών με παιδιά και με εισόδημα κάτω από το αφορολόγητο, π.χ. με βάση τα ισχύοντα, μια οικογένεια με ετήσιο οικογενειακό εισόδημα 20.000 ευρώ, αν ίσχυε ο αρνητικός φόρος, θα έπαιρνε ενίσχυση 500 ευρώ τον χρόνο αν είχε 3 παιδιά και 750 ευρώ αν είχε 4 παιδιά.

*Ο Μανώλης Γ. Δρεττάκης είναι πρόεδρος της Βουλής, υπουργός και καθηγητής της ΣΑΣΟΕ

Να ενισχυθούν με τη φορολογική μεταρρύθμιση οι οικογένειες με παιδιά

οικονομικά έτη 1998 και 2008.

Είναι γνωστό ότι οι φορολογικές δηλώσεις των φυσικών προσώπων αφορούν το οικογενειακό εισόδημα και συνήθως γίνονται αναφορές στο κατά φορολογική δήλωση (οικογενειακό) δηλωθέν εισόδημα (δηλαδή το συνολικό δηλωθέν οικογενειακό εισόδημα, διά του αριθμού των φορολογικών δηλώσεων) τόσος του συνόλου των φορολογουμένων όσο και των επιμέρους ομάδων και κατηγοριών τους. Δεν γίνεται, όμως, καμιά αναφορά στο κατά κεφαλήν δηλωθέν εισόδημα, δηλαδή το συνολικό δηλωθέν εισόδημα διά του αριθμού των μελών του κάθε νοικοκυριού που υποβάλλει φορολογική δήλωση. Στο άρθρο αυτό θα εξετάσουμε τον αριθμό των νοικοκυριών και των μελών τους και το κατά κεφαλήν δηλωθέν εισόδημά τους.

Στην 1η στήλη του πρώτου μέρους του πίνακα που ακολουθεί δίνεται ο αριθμός των φορολογικών δηλώσεων κατά οικογενειακά βάρη των φορολογουμένων το 2008 και στη 2η στήλη ο αριθμός των μελών κάθε μιας ομάδας φορολογουμένων. Στην 1η στήλη του δεύτερου μέρους δίνεται το κατά κεφαλήν δηλωθέν εισόδημα σε ευρώ και στη 2η τα ίδια στοιχεία ως δείκτης με τον μέσον όρο του κατά κεφαλήν δηλωθέντος εισοδήματος =100.

ΠΙΝΑΚΑΣ

Αριθμός φορολογικών δηλώσεων κατά οικογενειακά βάρη, αριθμός μελών και κατά κεφαλήν δηλωθέν εισόδημα σε ευρώ και ως δείκτης με τον μέσο όρο = 100 το οικονομικά έτος 2008

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΑ ΒΑΡΗ	ΑΡΙΘΜΟΣ	
	ΦΟΡΟΛ. ΔΗΛΩΣΕΩΝ	ΜΕΛΩΝ ΦΟΡ/ΜΕΝΩΝ
Χωρίς παιδιά και σύζυγο	2.791.433	2.791.433
Με σύζυγο χωρίς παιδιά	1.450.726	2.901.452
1 παιδί	578.781	1.736.343
2 παιδιά	616.257	2.455.028
3 παιδιά	129.109	645.545
4+ παιδιά	32.579	205.841
ΣΥΝΟΛΟ	5.598.885	10.745.642
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΑ ΒΑΡΗ	ΚΑΤΑ ΚΕΦΑΛΗΝ ΔΗΛΩΘΕΝ ΕΙΣΟΔΗΜΑ	
	ΣΕ ΕΥΡΩ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΜΕ Μ.Ο. =100
Χωρίς παιδιά και σύζυγο	10.400	119,8
Με σύζυγο χωρίς παιδιά	10.067	115,9
1 παιδί	8.135	93,7
2 παιδιά	6.804	78,3
3 παιδιά	5.303	61,1
4+ παιδιά	3.710	42,7
ΣΥΝΟΛΟ (Μ.Ο.)	8.685	100,0